

คุณภาพชีวิตคนพิการของเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
QUALITY OF LIFE OF DISABLED PERSONS IN NONG WAENG SUBDISTRICT MUNICIPALITY
WANON NIWAT DISTRICT SAKON NAKHON PROVINCE

กุลิสรา พูลสวัสดิ์

Kurisira Poolsawat

สุปัน สมสาร

Supan Somsa

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต

Master of Public Administration Program,

Faculty of Political Science, Pitchayabundit College

E-mail: Best_yun@windowsslive.com

วันที่รับบทความ (Received) : 5 มิถุนายน 2565

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 13 มิถุนายน 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 13 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือเป็นคนพิการที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นคนพิการที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป ในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane จำนวน 215 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนาได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมานได้แก่ T-test และ F-test สำหรับการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวงอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนครโดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.21$, S.D.= 0.66) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจิตใจ ($\bar{X}=3.92$, S.D.= 0.73) รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=3.70$, S.D.= 0.66) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสุขภาพร่างกาย ($\bar{X}= 3.01$, S.D.= 0.26) การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวงอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนครโดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของเทศบาลตำบลหนองแวงอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ได้แก่ จัดอบรมการบำบัดทางแพทย์

แผนไทยเบื้องต้นให้แก่คนพิการเพื่อบริการตนเองในชุมชนของตนเอง กรณีเจ็บป่วยเล็กน้อยหรือการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต, คนพิการ, เทศบาลตำบล

ABSTRACT

The main objective of this research was to study the quality of life of persons with disabilities in Nong Waeng Municipality. Wanon Niwat District Sakon Nakhon Province The sample used for this research was a disabled person who was registered as a disabled person aged 15 years and over in Nong Waeng Municipality. Using the formula of 215 people Taro Yamane. The tool used to collect the data. It is a questionnaire consisting of 3 parts, statistics used in data analysis. The descriptive statistics were number, percentage, mean and standard deviation for the general data of the sample. The inferential statistics were T-test and F-test for comparing the quality of life of persons with disabilities in Nong Waeng Sub-district Municipality, Wanon Niwat District. Sakon Nakhon Province by gender, age and education level.

The results of the findings were as follows : Quality of life of disabled persons in Nong Waeng Subdistrict Municipality Wanon Niwat District Sakon Nakhon Province Overall, it was at the moderate level ($\bar{x}=3.21$, SD = 0.66) .When considering each aspect, it was found that the side with the highest mean was psychological ($\bar{x}= 3.92$, SD = 0.73), followed by the environment ($\bar{x}= 3.70$, SD = 0.66) The side with the lowest mean was physical health ($\bar{x}= 3.01$, SD = 0.26). Comparison of the quality of life of disabled persons in Nong Waeng Sub-District Municipality, Wanon Niwat District Sakon Nakhon Province by gender, age and education level Overall, it was found that gender, age and education level. No different. Guidelines for the Development of Quality of Life of Persons with Disabilities in Nong Waeng Subdistrict Municipality, Wanon Niwat District Sakon Nakhon Province, including Organize a training course on Thai traditional medicine for people with disabilities to serve themselves in their own communities. In case of minor illness or first aid.

Keywords : the quality of life, Disabled Persons, Subdistrict Municipality

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คุณภาพชีวิต Quality(oflife) เป็นการรับรู้ความพึงพอใจและสถานะของบุคคลในการดำรงชีวิตทางสังคม โดยจะมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายและความคาดหวังของตนเองภายใต้บริบทของวัฒนธรรมค่านิยมมาตรฐานของสังคมและสิ่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (WHO, 1994 อ้างถึงใน วรณา กุมารจันทร์, 2543) ซึ่งทางองค์การอนามัยโลกได้กำหนดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต โดยประกอบไปด้วย คุณภาพชีวิตด้านร่างกายของ

บุคคลที่มีความรู้สึกเจ็บปวดและไม่สุขสบาย ความมี กำลังวังชา ด้านเพศสัมพันธ์การนอนหลับและพักผ่อน และสามารถรับรู้ความรู้สึกต่างๆ ได้คุณภาพ ชีวิตด้านจิตใจ เป็นความรู้สึกด้านบวก ความคิด การเรียนรู้ ความจำสมาธิ มโนทัศน์ภาพลักษณ์ และรูปร่าง และความรู้สึกด้านลบ คุณภาพชีวิตด้านระดับความเป็นอิสระ ไม่พึ่งพา เป็นความสามารถของบุคคลในการเคลื่อนไหว การทำกิจวัตรประจำวันการใช้ยา และอุปกรณ์ การแพทย์ ความจำเป็นในการพึ่งพาสิ่งเสพติด สมรรถนะทางสังคมและสมรรถนะในการทำงานและคุณภาพ ชีวิตด้านความสัมพันธ์ในสังคมเป็นการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การสนับสนุนทาง สังคมและ กิจกรรมด้านที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม รวมไปถึงคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาถึงความรู้สึกของ บุคคลที่มีความปลอดภัยด้านร่างกายและการได้รับความคุ้มครอง สิ่งแวดล้อมภายในบ้าน ความพึงพอใจใน สถานที่ทำงาน แหล่งเงินทุน คุณภาพของระบบการบริการสุขภาพ การสนทนาและการใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์มลภาวะ และระบบขนส่งมวลชนตลอดจนคุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณ ศาสนาและความเชื่อส่วนบุคคล (WHO, 1993: 41-57) คุณภาพชีวิตจึงเป็นกลไกทางสังคมที่มนุษย์กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นกฎเกณฑ์หรือ มาตรฐานที่ จะส่งผลให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาให้มีการดำรงชีวิตในแนวทางที่ดี ใช้ วิธีการอันชอบธรรมในการตอบสนององค์การในด้านต่างๆ ของตนจนเป็นที่ยอมรับในคุณค่าและความสำคัญของ ตนเอง ผู้อื่น สังคมและสิ่งแวดล้อม (กรรณิการ์ ศรีวาริรัตน์, 2551: 11)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึงเป็นปัจจัยหลักที่มีบทบาท โดยตรงต่อการพัฒนาประเทศในทุกระดับประเทศชาติใดมีมนุษย์ที่พร้อม ด้วยศักยภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อการ ดำเนินชีวิต ถือว่าประเทศนั้นเป็นประเทศที่ พัฒนาและประสบผลสำเร็จคนพิการจึงนับเป็นประชากรกลุ่มหนึ่งของสังคมที่กำลังเป็นเป้าหมายสำคัญในการ พัฒนาศักยภาพความสามารถของ ตนมาพัฒนาชุมชนสังคม และดำเนินชีวิตร่วมอยู่ในชุมชนได้อย่างมีความสุข (เฉลิมขวัญ สิงห์วี, 2548: 1) ซึ่งการช่วยเหลือคนพิการให้สามารถอยู่ในสังคมถือเป็นหน้าที่ของทุกคน ดังพระราช ดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานไว้เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2517 ความตอน หนึ่งว่า “งานช่วยเหลือคนพิการนี้ก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าผู้พิการไม่ได้อยากพิการและ อยากช่วย ตนเอง ถ้าเราไม่ช่วยเขาให้สามารถที่จะปฏิบัติงานอะไร เพื่อชีวิตและเศรษฐกิจของ ครอบครัว จะก่อให้เกิดสิ่ง ที่ตระหนักในครอบครัว นักแก่ส่วนรวม ฉะนั้นนโยบายที่จะทำก็คือ ช่วยเขาให้ช่วยตนเองได้ เพื่อจะทำให้เขา สามารถเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม” (สุจินต์ สว่างศรี, 2550: 1) สอดคล้องกับปฏิญญาสิทธิคนพิการไทย พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ผู้พิการควรได้รับการ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตคนพิการที่ดีขึ้น สามารถพัฒนาตนเองได้โดยให้ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความเป็นมนุษย์และความเป็นพลเมืองไทย มีส่วน ร่วมทางการเมืองใน การกำหนดนโยบาย ร่วมทางได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวชุมชนสังคมและรัฐในทุกๆ ด้าน (วิจิตร แก้วเครือวัลย์, 2544: 3)

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติเกี่ยวกับคนพิการในประเทศไทยพบว่า ในปี 2550 มีคนพิการประมาณ 1.9 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2545 เมื่อคิดสัดส่วนคนพิการต่อประชากรทั้งหมดมีอัตรา ร้อยละ 2.9 และมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นจากการประมาณการจำนวนคนพิการ ในระบบหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติปี 2550-2562 โดยจากอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 12.6 เปอร์เซนต์ (สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพ

ระหว่างประเทศ, 2550) และจากการดำเนินการจดทะเบียนคนพิการ ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ทั้งนี้คนพิการมีบัตรประจำตัวคนพิการแล้ว จำนวน 1,541,221 คน เป็นชายจำนวน 837,053 คน หญิง จำนวน 704,168 คน (ณ เดือน กรกฎาคม 2557) ส่วนใหญ่เป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางกาย รองลงมา คือ ผู้พิการทางการได้ยิน หรือการสื่อความหมาย (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2557: 1) จะเห็นได้ว่า คนพิการในประเทศไทยมีจำนวนมิใช่น้อยซึ่งน่าจะมากพอที่รัฐจะต้องให้ความสนใจและใส่ใจในการพัฒนาศักยภาพของคน พิการให้มีส่วนร่วมในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่ายรวมทั้งทรัพยากรหลายๆ ด้าน เพื่อให้แก่คนพิการ และช่วยให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ที่รัฐจัดให้อย่างเต็มที่ซึ่งต้องอาศัยลักษณะการทำงานเชิงสหวิชาชีพ และมุ่งเน้นการสร้างเครือข่าย องค์กรทางด้านคนพิการให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะเครือข่ายในด้านการจดทะเบียนคนพิการ ซึ่งเป็นการงานเบื้องต้นในการให้คนพิการได้รับรู้สิทธิของตนและสามารถเข้าถึงสิทธิต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ซึ่งผลจากการปฏิรูประบบราชการของรัฐบาลมุ่งเน้นให้หน่วยงานภาครัฐไปสู่องค์กรท้องถิ่นและภาคเอกชนให้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น เพื่อให้สิ่งที่ดีที่สุดและเป็นประโยชน์ที่สุดแก่คนพิการ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2550)

การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่ผ่านมานั้น ภาครัฐและหน่วยงาน องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องได้จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในรูปแบบต่างๆ ได้แก่การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การช่วยเหลือให้เข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์การช่วยเหลือเบี้ยคนพิการ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการ ตลอดจนการสนับสนุนทาง สังคมด้านต่างๆ โดยยึดหลักการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรอบด้าน และบูรณาการการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทุกภาคส่วน เพื่อให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามแผนพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2555-59 ที่ให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ จากสิทธิอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติต่อคนพิการ มีบริการเพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย และตอบสนองความจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภทสร้างสภาพแวดล้อมพัฒนาเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ รวมถึงการสร้างพลังอำนาจให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ทั้งด้านการแพทย์การศึกษา อาชีพ และการมีงานทำ กีฬา และการท่องเที่ยว รวมถึงการปรับปรุงกลไกด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพคนพิการให้มีประสิทธิภาพ และกระจายอำนาจสู่ภาคท้องถิ่น ภาคประชาสังคมและภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความ เข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการและเครือข่ายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคนพิการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดบริการให้แก่คนพิการได้อย่างมีมาตรฐาน รวมถึงการ เสริมสร้างเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อความพิการและคนพิการให้ตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมในสังคม (สำนักนโยบายและวิชาการ, 2554) แต่ผลการพัฒนาพบว่า คนพิการยังมีคุณภาพชีวิต ที่ไม่ดีเท่าที่ควร บริการและกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นยังไม่เพียงพอกับความ ต้องการและพบว่าบริการบางอย่าง ไม่ตรงกับความต้องการของคนพิการอีกทั้งยังประสบจากสภาพการณ์ของคนพิการดังกล่าวข้างต้น องค์กรบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการบริหารกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจ เป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน

มากที่สุด มีข้อมูล มีความรอบรู้ เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางประชากรของชุมชน และเป็นผู้รู้ปัญหาของประชาชนในพื้นที่นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจอิสระในการกำหนดทิศทางการวางแผนการตัดสินใจในการที่สนับสนุนงานด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย มีกฎหมายและอำนาจของข้อบัญญัติตำบลต่างๆ และสามารถบังคับใช้กับราษฎร มีการดำเนินการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 67 (6) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในมาตรา 16 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 31 เรื่อง ซึ่งในจำนวนนี้ได้รับบุถึงหน้าที่ในการสังคมสงเคราะห์และการ พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรีคนชรา และผู้ด้อยโอกาส อยู่ในความรับผิดชอบ (เบญจวรรณ คงอรุณ, 2553: 46) ตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ปัจจุบันยกสถานะเป็นเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร มีประชากรทั้งสิ้น 4,857 คน แยกเป็น ชาย 2,426 คน หญิง 2,431คน มีประชากรที่พิการทั้งสิ้น 460 คน ส่วนใหญ่เป็น ผู้พิการทางการเคลื่อนไหว (กองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองแวง ณ พฤษภาคม 2563)

จากจำนวนคนพิการในตำบลหนองแวงดังกล่าวจะเห็นว่ามีความสอดคล้องกับภาพรวมของประเทศที่พบความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด ซึ่งคนพิการส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตชนบท ซึ่งขาดโอกาสในการได้รับการดูแลรักษาจากแพทย์หรือฟื้นฟูจากแพทย์เฉพาะด้านและวิธีการรักษาต่างๆ ทางแพทย์ที่ไม่ใช่ยา เช่น รถเข็น การใช้แขนขาเทียม สำหรับผู้พิการทางด้านร่างกายทำให้เกิดข้อจำกัดและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตประจำวันรวมถึงสังคมไม่เปิดโอกาสให้คนพิการได้แสดงถึงความสามารถเพราะไม่มีสถานประกอบการใดจ้างคนพิการเข้าไปทำงานคนพิการจึงไม่มีรายได้เพียงพอที่จะทำให้ชีวิตและสุขภาพดีขึ้น ส่งผลต่อสภาพจิตใจของคนพิการ ที่เกิดความเบื่อหน่าย อับอาย เครียด แกล้งเกลียด หลบหนีกลายเป็นคนไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงความสามารถให้สังคมได้รับรู้จนเป็นการเพิ่มภาระให้กับครอบครัวมากยิ่งขึ้น (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสกลนคร, 2556) ปัญหาเหล่านี้ถือว่าเป็นวิกฤติเฉียบที่ถูกสังคมมองผ่านไปทำให้สูญเสียโอกาสที่คนพิการเหล่านี้

ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางเทศบาลตำบลหนองแวงซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด จะต้องร่วมกันศึกษาและพัฒนางานเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตให้กับคนพิการ เพื่อให้คนพิการทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งพาตัวเองให้ได้มากที่สุดเพื่อลดการเป็นภาระของครอบครัวและสังคมไปสู่การเป็นพลังของสังคมที่สามารถสร้างสรรค์คุณประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป

จากสภาพปัญหาของคนพิการดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตของคนพิการว่าอยู่ในระดับใด มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนครและมีแนวทางใดบ้างที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้ดีขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านต่างๆ ให้มีความเหมาะสมซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของไทยได้ในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวงอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนครโดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของเทศบาลตำบลหนองแวงอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วยชุมชนจำนวน 6 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านห้วยหินหมู 1 บ้านห้วยหินลาดหมู 2 บ้านห้วยแสงหมู 3 บ้านห้วยหินหมู 4 บ้านคำเจริญหมู 5 บ้านห้วยหินหมู 6

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาประชากร 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1.1 ประชากรที่เป็นคนพิการที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นคนพิการที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป ในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร จำนวนคนพิการ 460 คน

2.1.2 ผู้มีส่วนรับผิดชอบและมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานสวัสดิการคนพิการของเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร จำนวน 3 คน นายกเทศมนตรีตำบลหนองแวง ปลัดเทศบาล นักพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองแวง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 ได้แก่ คนพิการที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นคนพิการในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร จำนวนคนพิการ 215 คน

2.2.2 ได้แก่ มีส่วนรับผิดชอบและมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานสวัสดิการคนพิการของเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร จำนวน 3 คน นายกเทศมนตรีตำบลหนองแวง ปลัดเทศบาล นักพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองแวง

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพชีวิตที่แต่ละบุคคลรู้สึกว่าเขาตนเองมีความสุข ความต้องการ ความพึงพอใจชีวิตเกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ดีทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมภายใต้บริบทของวัฒนธรรม ค่านิยมมาตรฐานของสังคม และสิ่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของคนพิการ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 4) ด้านสิ่งแวดล้อม

1. ด้านร่างกาย หมายถึง การรับรู้สภาพทางร่างกายของคนพิการ ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความรู้สึกในการนอนหลับพักผ่อนของตนเอง การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าตนไม่ต้องพึ่งพาอาศัยใครๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่นๆ เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ หมายถึง การรับรู้สภาพทางจิตใจของคนพิการ เช่น การรับรู้ ภาวะลักษณะของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความจำ สมาธิ การตัดสินใจ การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้า หรือกังวล และการรับรู้ถึงความรู้สึกว่าชีวิตของตนเองมีความหมาย เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของคนพิการกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนิน ชีวิตของคนพิการ เช่น การรับรู้ว่าตนมีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่ามีที่อยู่อาศัยที่ดีปราศจากมลพิษต่างๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทาง สุขภาพและสังคมสงเคราะห์การรับรู้ว่ามีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารต่างๆ เป็นต้น

คนพิการ หมายถึง บุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นคนพิการที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป ในเขตอำเภอมหาสารคาม จังหวัดสกลนคร

5. ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอมหาสารคาม จังหวัดสกลนคร

2. ทำให้ทราบถึงปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอมหาสารคาม จังหวัดสกลนคร

3. เพื่อใช้นำเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวงให้เหมาะสมมากขึ้นในอนาคต

6. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ศึกษาเชิงปริมาณ ได้แก่คนพิการที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นคนพิการที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอมหาสารคาม จังหวัดสกลนคร รวม 460 คน (งานสวัสดิการคนพิการเทศบาลตำบลหนองแวง, 2563)

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดในการสุ่มตัวอย่างในระดับบุคคลจะเก็บข้อมูลจากคนพิการที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นคนพิการที่มีอายุตั้งแต่ 15 ขึ้นไป ในตำบลหนองแวง อำเภอมหาสารคาม จังหวัดสกลนคร ทั้งหมด จำนวน 215 คน โดยใช้สูตรของ Yamane (สุริยศิริ โภคาภิรมย์, 2546: 445)

7. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และแบบสอบถาม ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ลักษณะคำถามปลายปิดให้เลือกตอบ (Check list) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแขวง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี แบบสอบถามนี้ มีลักษณะเป็นการประเมินค่าระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริง 5 ระดับ ดังนี้ คำตอบ คะแนน มากที่สุด 5 มาก 4 ปานกลาง 3 น้อย 2 น้อยที่สุด 1

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแขวง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

8. การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและทดสอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตคนพิการของไทยและต่างประเทศ

2. กำหนดเนื้อหาของคำถามในแบบสอบถาม และนิยามตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องที่ศึกษาและมีลักษณะซึ่งทุกคนสามารถตอบข้อเท็จจริงได้

3. เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ในเนื้อหา ภาษาและความเที่ยงตรงผู้วิจัยได้นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเที่ยงตรง ในเนื้อหา (contents validity)

4. ประมวลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุงแบบสอบถาม เสนอกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกันกับ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของ Cronbach โดยต้องได้ค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.72

9. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามให้เพียงพอกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง
2. รับเอกสารส่งกลับตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

10. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. สถิติพรรณนา ได้แก่

- 1.1 จำนวน (n)
- 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
- 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูล เพศ อายุและระดับการศึกษา และแสดงสรุปจำนวน เป็นประเด็นสำคัญสำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอนวนนิวาส จังหวัดสกลนคร

2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

- 2.1 สถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 ตัวแปร
- 2.2 สถิติ F-test โดยการทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และหากพบมีความแตกต่างรายคู่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาต้องทำการทดสอบต่อไปว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน และแตกต่างกันอย่างไร ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) สำหรับการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวงอำเภอนวนนิวาส จังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

11. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 และเพศชาย จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70 ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 41.44 และน้อยที่สุด คือ อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 18 คิดเป็นร้อยละ 8.45 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 42.82 และน้อยที่สุด คือ ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 33 คิดเป็นร้อยละ 42.87

ตารางที่ 1 คุณภาพชีวิตของคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอนวนนิวาส จังหวัดสกลนครโดยภาพรวม

คุณภาพชีวิตของคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอนวนนิวาส จังหวัดสกลนคร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสุขภาพร่างกาย	3.01	0.26	น้อย
2. ด้านจิตใจ	3.92	0.73	ปานกลาง
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	3.12	1.01	ปานกลาง
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.70	0.66	ปานกลาง
รวม	3.43	0.66	ปานกลาง

2. คุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแขง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.21$, S.D.= 0.66) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจิตใจ ($\bar{x}=3.92$, S.D.= 0.73) รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}=3.70$, S.D.= 0.66) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสุขภาพร่างกาย ($\bar{x}= 3.01$, S.D.= 0.26) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านสุขภาพร่างกาย พบว่า โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 3.01$, S.D.= 0.26) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ($\bar{x}= 3.64$, S.D.= 0.53) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด คือ การมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ในแต่ละวัน ทั้งเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ($\bar{x}= 2.64$, S.D.= 0.82)

2.2 ด้านจิตใจโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 3.29$, S.D.= 0.73) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีสมาธิในการทำงานต่างๆ และความรู้สึกว่าชีวิตมีความหมาย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ($\bar{x}= 3.64$, S.D.= 0.53) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด คือ การยอมรับรูปร่างหน้าตา ของตนเอง โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ($\bar{x}= 2.67$, S.D.= 0.88)

2.3 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 3.12$, S.D.= 1.01) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อนๆ ($\bar{x}= 3.26$, S.D.= 1.19) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความพอใจกับการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่น อย่างที่ผ่านมา ($\bar{x}= 3.06$, S.D.= 1.13)

2.4 ด้านสิ่งแวดล้อมโดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}= 3.70$, S.D.= 0.66) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีคุณภาพชีวิต(ชีวิตความเป็นอยู่) ($\bar{x}= 4.34$, S.D.= 0.52) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด คือ ท่านรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหมในแต่ละวัน ($\bar{x}= 3.22$, S.D.= 0.75)

3. ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแขงอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของเทศบาลตำบลหนองแขงอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสกลนคร ได้แก่

1. จัดอบรมการบำบัดทางแพทย์แผนไทยเบื้องต้นให้แก่คนพิการเพื่อบริการกันเองในชุมชนของตนเอง กรณีเจ็บป่วยเล็กน้อย หรือการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

2. การเยี่ยมบ้านเป็นกลุ่ม กำหนดปฏิทินการเยี่ยมบ้านให้ชัดเจน โดยจัดให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไปเยี่ยมและให้คำแนะนำเป็นกลุ่ม โดยกำหนดกลุ่มตามหมู่บ้าน เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของคนพิการ และแนะนำการรักษาสุขภาพรวมทั้งให้คำแนะนำกับผู้ดูแลคนพิการอย่างละเอียด

3. เผยแพร่ความรู้ผ่านหอกระจายข่าวของชุมชน / หอกระจายข่าวของวัดในชุมชน / ทางกลุ่มโทรศัพท์มือถือออนไลน์ เป็นต้น

4. จัดตั้งชมรมคนพิการของเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร โดยมีเครือข่ายของชมรมอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ที่สามารถติดต่อประสานงานกันได้โดยสะดวกในการทำงานแบบที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม

5. เทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ตั้งคณะกรรมการดูแลที่อยู่อาศัยให้ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย โดยจัดเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครประจำหมู่บ้านออกให้ความช่วยเหลือดูแลความสะอาดของบ้าน บริเวณบ้าน หรือห้องน้ำห้องส้วม ให้ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย

12. อภิปรายผล

คุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.21$, S.D.= 0.66) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจิตใจ ($\bar{x}=3.92$, S.D.= 0.73) รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}=3.70$, S.D.= 0.66) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสุขภาพร่างกาย ($\bar{x}= 3.01$, S.D.= 0.26) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรธิดา วิเศษศิลปานนท์และคณะ (2561) ศึกษาการสำรวจมาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ พบว่า สถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตของ 8 จังหวัดต้นแบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.69) คุณภาพชีวิตรายด้าน พบว่า (1) คุณภาพชีวิตด้านสิทธิของคนพิการอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.17) คุณภาพชีวิตคนพิการในระดับปานกลาง คือ (2) สุขภาวะคนพิการ (ค่าเฉลี่ย 2.96) และ (3) สิ่งอำนวยความสะดวก (ค่าเฉลี่ย 2.79) คุณภาพชีวิตคนพิการในระดับน้อย คือ (4) กีฬาและนันทนาการ (ค่าเฉลี่ย 2.54) (5) การออกสู่สังคม (ค่าเฉลี่ย 2.07) (6) การศึกษา (ค่าเฉลี่ย 2.06) และ (7) อาชีพการจ้างงานและรายได้ (ค่าเฉลี่ย 1.85) นอกจากนี้ แนวทางการขับเคลื่อนคุณภาพชีวิตคนพิการเชิงพื้นที่ที่มีดังนี้ การพัฒนาศักยภาพพลไกการทำงานเชิงพื้นที่ การสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การพัฒนาและใช้ประโยชน์ระบบฐานข้อมูลคุณภาพชีวิตคนพิการตามเกณฑ์มาตรฐาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ คำนันท (2560) ที่วิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้พิการในอำเภอสกลนคร จังหวัดชัยภูมิ ที่พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้พิการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้พิการ ได้แก่ เพศ อาชีพรายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และประเภทของความพิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าด้านสุขภาพกายมีสัดส่วนมากกว่าด้านอื่นๆ รองลงมา คือ ด้านสุขภาพจิตและด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับปัญหาและอุปสรรคของผู้พิการศึกษารายด้านพบว่าด้านสุขภาพซึ่งผู้พิการส่วนใหญ่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ด้านการศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาและเรียนจบเพียงชั้นประถมศึกษาด้านการเงินส่วนใหญ่เป็นหนี้ ไม่พอใช้กับความต้องการ จึงอยากให้หน่วยงานมีการสอนวิชาชีพให้แก่ผู้พิการเพิ่มมากขึ้น มีการส่งเสริมด้านโภชนาการ ด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้พิการอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตคนพิการในเทศบาลตำบลหนองแวงอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของจักรวรรดิ พัฒนวิบูลย์ และรัฐบุรุษ คัมทรัพย์ (2558) วิจัยเรื่องความต้องการฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ทองอำเภโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่พบว่าทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่าง จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่ คนพิการในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ทอง

อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

13. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยคุณภาพชีวิตคนพิการของเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของเทศบาลตำบลหนองแวง ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรมีการเยี่ยมบ้านเป็นกลุ่ม โดยกำหนดกลุ่มตามหมู่บ้าน เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของผู้พิการและแนะนำการรักษาสุขภาพ และมีการเยี่ยมบ้านเป็นการเฉพาะราย ทางเทศบาลตำบลหนองแวงจะส่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขไปเยี่ยมและตรวจสุขภาพ กรณีนี้เป็นเป็นการเยี่ยมบ้านผู้พิการที่มีปัญหาสุขภาพหรือเจ็บป่วยเป็นการเฉพาะ กรณีเจ็บป่วยร้ายแรงก็จะจัดรถรับส่งไปยังโรงพยาบาล โดยมีสายด่วนแจ้งเหตุของเทศบาลตำบลหนองแวง เพื่อติดต่อเจ้าหน้าที่โดยตรง

1.2 จัดบริการรักษาโดยแพทย์แผนไทย เป็นการเฉพาะรายที่ร้องขอมายังเทศบาลตำบลหนองแวงหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และจัดอบรมการบำบัดทางแพทย์แผนไทยเบื้องต้นให้แก่ผู้พิการเพื่อบริการตนเอง ในชุมชนของตนเอง กรณีเจ็บป่วยเล็กน้อยหรือการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

1.3 จัดสอดแทรกความรู้ให้ในการพบปะเยี่ยมเยือนรายกลุ่มในแต่ละชุมชน จัดทำเอกสารเผยแพร่ส่งให้ถึงบ้านผู้พิการแต่ละคน เผยแพร่ความรู้ผ่านหอกระจายข่าวของชุมชน / หอกระจายข่าวของวัดในชุมชน / ทางกลุ่มโทรศัพท์มือถือออนไลน์ เป็นต้น

1.4 จัดให้ผู้พิการได้เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความสามารถที่ตนเองถนัดโดยจัดให้เผยแพร่ความรู้ให้กลุ่มผู้สนใจตามวัด ตามโรงเรียน ตามกลุ่มอาชีพ เป็นต้น

1.5 ควรจัดตั้งชมรมผู้พิการของเทศบาลตำบลหนองแวง โดยมีเครือข่ายของชมรมอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ที่สามารถติดต่อประสานงานกันได้โดยสะดวกในการทำงานแบบที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม

1.8 จัดหาวิทยากรแนะนำการออกกำลังกายจากครูหรืออาสาสมัครในแต่ละหมู่บ้านเป็นผู้นำในการออกกำลังกายและทำกิจกรรมนันทนาการ

1.9 เทศบาลตำบลหนองแวง ควรตั้งคณะกรรมการดูแลที่อยู่อาศัยผู้พิการให้ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย โดยจัดเจ้าหน้าที่ออกให้ความช่วยเหลือดูแล ความสะอาดของบ้าน บริเวณบ้าน หรือห้องน้ำ ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย และตั้งกลุ่มโทรศัพท์ผู้พิการ เพื่อติดต่อสื่อสารเมื่อจำเป็น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตคนพิการของเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

2.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ ศรีวาริรัตน์. (2551). **โมเดลเชิงสาเหตุของคุณภาพชีวิตของครู**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2558). **รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://dep.go.th/th/page>.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). **การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับบริหารและวิจัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณฤทัย เกตุหอม. (2555). **ความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมของคนพิการในเขตอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี**. ปริญญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- วรรณภา กุมารจันทร์. (2543). **คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตภาคใต้ตอนบน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ, บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวรรีย์ ศรีโกคาภิรมย์. (2546). **การวิจัยทางการศึกษา**. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- อนัญญา เจียนรัมย์. 2557. **ความต้องการได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. ปริญญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing**. (5th ed.). New York: Harper & Row.
- World Health Organization (WHO). (1994). **Community based rehabilitation and the health care referral services : a guide for programme managers**. Geneva, Switzerland.